

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

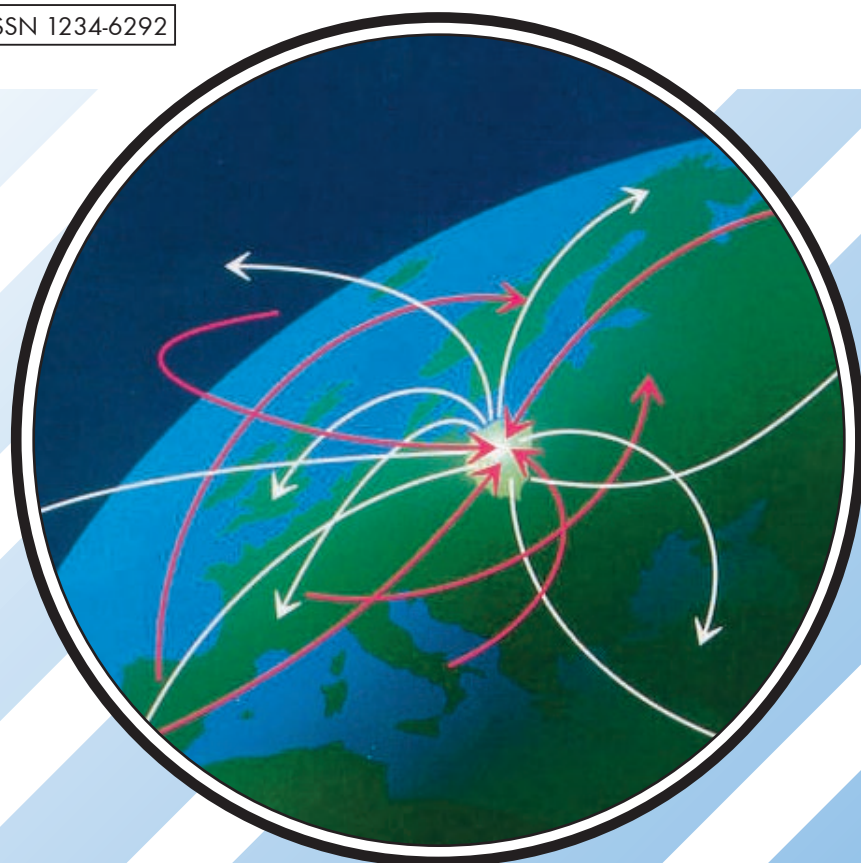
NR
31

HANDEL ZAGRANICZNY PRODUKTAMI ROLNO-SPOŻYWCZYMI

stan i perspektywy

ISSN 1234-6292

ANALIZY
RYNKOWE

KWIECIEŃ 2010

Analizy są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Ogólna ocena handlu zagranicznego produktami rolno-spożywczymi – *W. Łopaciuk*
- III. Stan i perspektywy handlu zagranicznego wybranymi produktami rolno-spożywczymi
 1. Zboża – *W. Łopaciuk*
 2. Produkty upraw oleistych – *M. Krzemiński*
 3. Cukier i przetwory – *P. Szajner*
 4. Ziemniaki i przetwory – *W. Dzwonkowski*
 5. Owoce i przetwory – *A. Bugała*
 6. Warzywa i przetwory – *A. Bugała*
 7. Mleko i przetwory – *P. Szajner*
 8. Żywiec i mięso wołowe – *D. Rycombel*
 9. Wieprzowina – *D. Rycombel*
 10. Żywiec i mięso baranie – *D. Zawadzka*
 11. Żywiec i mięso końskie – *D. Zawadzka*
 12. Drób – *D. Rycombel*
 13. Ryby i przetwory – *K. Hryszko*
 14. Wyroby alkoholowe – *M. Krzemiński*
 15. Wody i napoje orzeźwiające – *A. Zalewski*
 16. Tytoń i wyroby tytoniowe – *A. Zalewski*
- IV. Aneks

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – doc. dr hab. Jadwiga Seremak-Bulge, tel.: (0-22) 505-46-66

AUTORZY:

mgr inż. Wiesław Łopaciuk
• IERiGŻ-PIB •
Tel.: (0-22) 505-45-51

mgr Anna Bugała
• IERiGŻ-PIB •
Tel.: (0-22) 505-44-40

mgr Wiesław Dzwonkowski
• IERiGŻ-PIB •
Tel.: (0-22) 505-46-16

mgr inż. Krzysztof Hryszko
• IERiGŻ-PIB •
Tel.: (0-22) 505-47-19

mgr Marcin Krzemiński
• IERiGŻ-PIB •
Tel.: (0-22) 505-45-51

mgr inż. Danuta Rycombel
• IERiGŻ-PIB •
Tel.: (0-22) 505-46-16

mgr inż. Piotr Szajner
• IERiGŻ-PIB •
Tel.: (0-22) 505-47-19

mgr Danuta Zawadzka
• IERiGŻ-PIB •
Tel.: (0-22) 505-44-48

mgr inż. Arkadiusz Zalewski
• IERiGŻ-PIB •
Tel.: (0-22) 505-44-13

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 30.03.2010 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Bogumiła Kasperowicz, Jan Małkowski, Jadwiga Seremak-Bulge, Iwona Szczepaniak,
Stanisław Stańko (wiceprzewodniczący), Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w listopadzie 2010 r.

Światowy kryzys ekonomiczny i związane z nim spowolnienie gospodarcze spowodowało odwrócenie dotychczasowych tendencji w polskim handlu zagranicznym. W 2009 r., nastąpiła stagnacja obrotów polskiego handlu zagranicznego w krajowej walucie, a ich wartość wyrażona w euro znacznie się zmniejszyła. Wpływy z eksportu wyniosły 96,3 mld EUR, a wydatki na import 105,0 mld EUR. W porównaniu z 2008 r., eksport zmniejszył się o 17%, a import o 26%. Deficyt zmalał do 8,7 mld EUR, wobec 26,2 i 17,6 mld EUR odpowiednio w latach 2008 i 2007.

Niekorzystny wpływ sytuacji gospodarczej był widoczny również w handlu produktami rolno-spożywczymi. Obroty handlu zagranicznego tymi produktami wyrażone w euro znacznie się zmniejszyły, szczególnie w drugiej połowie 2009 r. Tym niemniej dynamika spadku była znacznie mniejsza niż w handlu ogółem. Natomiast obroty wyrażone w krajowej walucie wzrosły. W porównaniu z 2008 r., wartość eksportu polskiego kompleksu rolno-spożywczego w 2009 r. zmalała o 4,5% do 11,2 mld EUR, a importu o 11,5% do 9,1 mld EUR. W rezultacie nadwyżka zwiększyła się do 2,1 mld EUR, wobec 1,4 mld EUR w 2008 r.

Udział eksportu rolno-spożywczego w polskim eksporcie wzrósł do 11,6% wobec 9,8% w 2008 r., a udział importu do 8,7% wobec 7,1%. Kompleks rolno-spożywczy ma więc duże znaczenie w bilansie handlowym i płatniczym Polski, tym bardziej, że generowana nadwyżka znacznie obniża deficyt w handlu ogółem. Ponadto wymiana handlowa ma korzystny wpływ na koniunkturę w rolnictwie i przemyśle spożywczym. W 2009 r. średnio 24% wartości sprzedaży tej branży było kierowane na eksport.

W 2009 r. dały się zauważyć oznaki ponownej dywersyfikacji rynków

zaopatrzenia i zbytu w obliczu światowego kryzysu ekonomicznego. Zmalały obroty z dużymi partnerami handlowymi (UE, kraje rozwijające się, WNP), a w handlu z mniej ważnymi ugrupowaniami nastąpił ich wzrost. UE pozostała najważniejszym zagranicznym rynkiem zbytu polskich produktów rolno-spożywczych i jednocześnie największym ich dostawcą na polski rynek. Znaczenie Wspólnoty w eksporcie nieznacznie zmniejszyło się, a w imporcie wzrosło. Zarówno w eksporcie, jak i w imporcie zmniejszył się udział WNP, a zwiększył krajów rozwijających się.

W 2009 r. poprawiły się salda handlu produktami rolno-spożywczymi z krajami liczącymi się w polskim handlu zagranicznym – UE i krajami rozwijającymi się. Pogorszenie wystąpiło w handlu z WNP, krajami EFTA i krajami bałkańskimi. O ile o poprawie salda wymiany z UE zdecydowała większa dynamika spadku importu niż eksportu, to w przypadku krajów rozwijających się i pozostałych krajów rozwiniętych przesądził o tym wzrost eksportu.

W strukturze handlu zagranicznego produktami rolno-spożywczymi (w ujęciu wartościowym) nadal dominują produkty przemysłu spożywczego i to one generują dodatnie saldo obrotów. W 2009 r. ich znaczenie w eksporcie nieznacznie zmalało. Wpływy z ich eksportu stanowiły 81% przychodów z eksportu polskiego sektora rolno-spożywczego, wobec 83% w 2008 r. Natomiast w imporcie ich udział zwiększył się (71 wobec 65% poprzednio).

W 2009 r. zmniejszył się eksport produktów zwierzęcych, a eksport pozostałych produktów wzrósł. Import produktów zwierzęcych zmniejszył się tylko nieznacznie, a ograniczenie dotyczyło przede wszystkim importu produktów roślinnych.

Na rozwój sytuacji w polskim handlu zagranicznym w 2010 r. decydujący wpływ będzie miała sytuacja ekonomiczna w UE. Pomimo pierwszych oznak poprawy światowy wpływ kryzysu ekonomicznego nadal będzie ważnym czynnikiem warunkującym popyt na produkty rolno-spożywcze. W 2010 r. i w perspektywie najbliższych lat, poprawa kondycji ekonomicznej państw członkowskich będzie wyznaczała rozwój sytuacji w polskim handlu zagranicznym.

Rynki produktów roślinnych w UE będą stabilne. Na rynkach produktów zwierzęcych popyt ciągle będzie niższy niż w poprzednich latach, ale podaż wewnętrzna nie będzie w stanie go zrównoważyć. Stosunkowo duży wpływ ma sytuacja w sektorze biopaliw, a także rosnący popyt w krajach azjatyckich. Ponownie obserwuje się wzrost kosztów transportu międzynarodowego. Dlatego będą stanowiły one zdecydowanie większą barierę w handlu zagranicznym.

Polskie produkty przetworzone ugruntowały swoją pozycję na rynkach UE. Jednak utrzymanie sprzedaży w 2010 r. będzie trudne, tym bardziej, że umocniała się krajowa waluta.

W 2010 r., pomimo stosunkowo dobrej sytuacji rynkowej w kraju, dominujący wpływ zewnętrznych czynników spowoduje dalszą stagnację eksportu oraz ograniczenie importu produktów rolno-spożywczych. Dynamika tych procesów będzie jednak znacznie mniejsza niż w 2009 r.

Przewiduje się, że wpływy z eksportu produktów rolno-spożywczych w 2010 r. mogą osiągnąć około 11,3 mld EUR i być o 1% wyższe niż w 2009 r. Wydatki na import zmniejszą się o 1% do 9,1 mld EUR. Saldo obrotów może wzrosnąć do 2,2 wobec 2,1 mld EUR w poprzednim roku.

SUMMARY

The world recession and the related economic slowdown have resulted in a reversal of the trends in Polish foreign trade. 2009 saw a freeze in the Polish foreign trade turnover in domestic currency, while its value expressed in euros has fallen considerably. Export revenues amounted to EUR 96.3 billion, while import expenditure to EUR 105.0 billion. Compared to 2008, exports fell by 17%, while imports by 26%. The current trade deficit shrank to EUR 8.7 billion, compared to EUR 26.2 and 17.6 billion in 2008 and 2007 respectively.

The adverse impact of the economic situation could be also observed in the agricultural and food produce market. Foreign trade of those products, expressed in euros, decreased considerably, particularly in the second half of 2009. Nevertheless, the dynamics of that fall was much lower than in the foreign trade as a whole. The turnover expressed in the domestic currency, in turn, saw an increase. Compared to 2008 the value of Polish agricultural and food produce exports decreased by 4.5% in 2009 to reach the level of EUR 11.2 billion, while imports fell by 11.5% to EUR 9.1 billion. As a result, the trade surplus grew to EUR 2.1 billion, compared to EUR 1.4 billion in 2008.

The share of agricultural and food sector in the total exports increased to 11.6%, from 9.8% in 2008, and the share of imports grew to 8.7% from 7.1%. So, the agricultural and food produce sector is of key significance for the trade and monetary exchange of Poland, especially in the light of the fact that the surplus it generates considerably lowers the overall trade deficit. In addition, the trade exchange exerts a positive impact on the general market situation in agriculture and the food sector. In 2009 the average of 24% of the sector's sales value was exported.

In 2009, as a result of the world economic recession, signs of supply and sales markets' re-diversification could be observed. Trade with large commercial partners decreased (EU, developing countries, CIS), while less significant partners gained in importance. The EU remained the largest foreign market for Polish agricultural and food produce, and also its largest supplier. The Community's importance in terms of exports decreased slightly, and increased in terms of imports. The share of CIS fell, both in terms of exports and imports, while that of the developing countries grew.

2009 saw an improvement in the balance in the trade of Polish agricultural and food produce with countries of meaningful importance for the Polish foreign trade – namely the EU and developing countries. A decline could be observed in the trade with CIS, EFTA and Balkan states. As long as in the case of the EU the improvement in the trade balance was caused by imports decreasing faster than exports, the same improvement was rooted in growing exports as far as developing and other countries are concerned.

The structure of agricultural and food produce foreign trade (value-wise) is still dominated by food industry products, which are the main driving force behind the positive trade balance. In 2009 their significance for exports decreased slightly. Revenues on food product exports accounted for 81% of the total revenues from Polish agricultural and food produce sector exports, compared to 83% in 2008. In terms of imports, their share increased (to 71% compared to 65% previously).

In 2009 exports of animal products fell, while imports of remaining products increased. Imports of animal products decreased only slightly, and a more considerable decline affected mainly plant products.

Developments in the Polish foreign trade in 2010 will be affected mainly by the economic situation in the EU. Despite certain signs of recovery, the world economic recession will continue to be a factor conditioning the demand for agricultural and food produce. In 2010 and in the years to come improvement of the Member States' economic situation will determine the standing of the Polish foreign trade sector.

Plant product markets will remain stable in the EU. As far as animal product markets are concerned, the demand will continue to be lower than in the previous years, but internal supply will not be able to balance it. Situation in the bio-fuel sector will be relatively crucial too, just as will be the growing demand in Asian countries. The costs of international transportation are growing again, and will therefore constitute a much greater obstacle for foreign trade.

Polish processed products have reinforced their position on EU markets. However, maintaining sales will be difficult in 2010, especially in the light of the domestic currency gaining in strength.

Despite the relatively favorable domestic market situation, external factors will continue to play a dominant role in 2010, resulting in the lack of growth of exports and a continuing decrease of agricultural and food produce imports. However, the dynamics of those processes will be much lower than in 2009.

It is expected that the revenue on agricultural and food produce exports may reach approximately EUR 11.3 billion in 2010, and will be by 1% higher than in 2009. Import expenditure will decrease by 1% to EUR 9.1 billion. The trade balance may increase to EUR 2.2 billion compared to EUR 2.1 billion in the previous year.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukaza się:

1. Rynek pasz (27) • kwiecień 2010,
2. Rynek mleka (38) • kwiecień 2010,
3. Rynek ryb (13) • maj 2010,
4. Rynek zbóż (38) • maj 2010,
5. Rynek mięsa (38) • maj 2010,
6. Rynek drobiu i jaj (37) • czerwiec 2010,
7. Rynek rzepaku (37) • czerwiec 2010,
8. Rynek owoców i warzyw (36) • czerwiec 2010,
9. Rynek cukru (37) • czerwiec 2010,
10. Rynek pasz (28) • wrzesień 2010,
11. Rynek mięsa (39) • wrzesień 2010,
12. Rynek drobiu i jaj (38) • październik 2010,
13. Rynek mleka (39) • październik 2010,
14. Rynek zbóż (39) • październik 2010.

SZYBKO! TANIO! PROFESJONALNIE!

Proponujemy Państwu:

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Usługi drukarskie:

- czasopisma
- książki
- ulotki
- katalogi
- albumy
- wizytówki
- materiały szkoleniowe
- materiały konferencyjne
- druki samokopiujące etc.

Usługi introligatorskie:

- oprawa spiralna
- oprawa zeszytowa
- oprawa bezszwowa
- foldery/broszury
- inne usługi

Nasze usługi wykonujemy bazując na najlepszej dostępnej technologii. Począwszy od formy przesłania wszystkich materiałów drogą elektroniczną (FTP), poprzez obróbkę DTP, druk cyfrowy na OCE VarioPrint 2100 oraz OCE CS 250, kończąc na mnogości usług introligatorskich.

Próby wydruku na różnych gatunkach papierów i folii dostępne są w Dziale Wydawnictw Instytutu, ul. Świętokrzyska 20.

Ceny na zamówienia obliczane są na podstawie kalkulacji wstępnej. Jeśli mają Państwo pytania dotyczące naszych usług, bądź cen, prosimy o kontakt.

Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB:

tel. (022) 50 54 520

(022) 50 54 685

fax (022) 50 54 636

e-mail: dw@ierigz.waw.pl

slipski@ierigz.waw.pl

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2010 roku wynosi 40 zł.

Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (0-22) 505-46-85, faks: 505-46-36
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>